

Rönsysorsimo
Arktiskt saltgräs
Puccinellia phryganodes

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehitys tuntematon

Koodi: 1971

Rauhoitettu (LSA 471/2013)
Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Kuva: Marika Niemelä

Luonnehdinta

Rönsysorsimo on runsaasti rönsyilevä, monivuotinen matala heinä. Juurehtivien, usein punertavien rönsyjen lehdet ovat lyhyet ja rihmamaiset. Kasvi lisääntyy kasvullisesti ja kukkii hyvin harvoin. Rönsysorsimo muistuttaa kookkaampaa ja leveälehtisempää rönsyrölliä (*Agrostis stolonifera*).

Elinympäristö ja levinneisyys

Rönsysorsimo kasvaa alavilla ja matalakasvuisilla merenrantaniityillä, paljalla lietemailla, hiekkadyynien välisissä painanteissa ja suolamaalaukuilla. Lajilla on vain muutama nykyinen kasvupaikka Perämeren rannalla Oulun seudulla.

Nykytila ja uhkatekijät

Monet rönsysorsimon kasvupaikoista ovat hävinneet tai kaventuneet ruovikoitumisen takia. Synä ruovikoitumiseen ovat rantalaidunnuksen loppuminen ja Itämeren rehevöityminen. Myös pelloksi raivaus ja rakentaminen ovat hävittäneet joitakin esiintymiä. Umpeenkasvun lisäksi lajia uhkaa Haihluodon pengertien rakentaminen, mikä voi muuttaa veden virtauksia. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vedenkorkeuden ja jääolosuhteiden muutokset voivat olla uhka tulevaisuudessa. Suuret vuotuiset vaihtelut hankaloittavat lajin nykytilan arvioimista. Jäljellä olevat esiintymät on suojeltu. Niitä tulee seurata hoitotarpeen arvioimiseksi.

Hoitosuositukset

Osa rönsysorsimon kasvupaikoista on hoidettu ruovikkoa niittämällä, mutta niitto on ollut osin tehotonta. Lajin säilyminen ja leviäminen edellyttää tehostettuja hoitotoimia, erityisesti korkean kasvillisuuden niittoa ja niittotähteen poistamista sekä laiduntamista. Kasvin siirtoistutuksia ja palauttamista entisille kasvupaikoille selvitetään ESCAPE Life -hankkeessa.

Lähteet

- Markkola, J. 2013. Pohjansorsimo *Arctophila fulva* var. *pendulina* ja rönsysorsimo *Puccinellia phryganodes*. Esiintymien tila 2013. Ekologia, suojelu, hoito ja seuranta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, luonnonsuojeluyksikkö. 116 s. www.ymparisto.fi > Luonto > Lajit > Lajinsuojelutyö > Yksittäisten lajien suojelu > Pohjan- ja rönsysorsimon suojelu.
- Mäkelä, K., Kempainen, E. & Ulvinen, T. 2012. Rönsysorsimo – arktiskt saltgräs. Teoksessa: Rytteri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. S. 275–277. Tammi, Helsinki.
- Niemelä, M. 2009. Biotic interactions and vegetation management on coastal meadows. *Acta Universitatis Ouluensis A Scientiae Rerum Naturalium* 529: 1–68.
- Rautiainen, P., Björnström, T., Niemelä, M., Arvola, P., Degerman, A., Erävuori, L., Siikamäki, P., Markkola, A., Tuomi, J. & Hyvärinen, M. 2007: Management of three endangered plant species in a dynamic landscape of seashore meadows. *Applied Vegetation Science* 10: 25–32.
- Siira, J. 2011. Rönsysorsimo (*Puccinellia phryganodes*) ja pohjansorsimo (*Arctophila fulva* var. *pendulina*) Perämerellä 1900-luvulla. *Suomen ympäristö* 6/2011: 39–95.